

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER FRITCHARD AVE. The Provincial Library City
& MCGREGOR ST.

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

РІК V.

Ч. 54.

СУБОТА, 7 ЛИПНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JULY 7th, 1923.

No. 54.

VOL. V.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

В НОВІЙ СКОШІ ВИЙШЛО НА СТРАЙК ПОВЕРХ ВІСІМ ТИСЯЧ МАЙНЕРІВ.

ВОНИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДТЯГНЕННЯ ВІЙСЬКА З СТРАЙКОВОГО ТЕРЕНУ В СІДНЕЙ.

НА МІСЦЕ СТРАЙКУ ВИЗДІТЬ ВІЙСЬКО З ЦІЛОЇ КАНАДИ.

МАЙНЕРИ В КЕПІ БРЕТОН ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

СІДНЕЙ, Н. С., 4. липня. — Вісім тисяч майнерів в Кейп Бретон вийшли о півночі на страйк, щоби підтримати сталевих робітників в Сідней і добитися відтягнення з того міста провінційної поліції та федерального війська, які охороняють фабрики "Брітіш Емплаер Стіл Корпорації" та вдержують закон і порядок.

Юрійні урядники заявляють, що страйк є 100 процент сильний, що означає, що помпери та робітники від вдержування майнів вийшли або скоро вийдуть на страйк.

Одинокю причиною страйку майнерів є те, що правительво прислало в страйковий округ військо і провінційну поліцію для охорони компанійних інтересів. Майнери домагаються відтягнення війська і поліції і в цій справі відбули ряд масових мітингів та вислали свої домагання до правительства.

Компанія зістала повідомлена, що майнери давали вчора вечером і нині досить часу на забрання з копалень коней. Більшість звірят забрано на поверхні землі вчора вечером в приготуванні до страйку, однак значне їх число остає ще під землею.

НА СТРАЙКУ Є ПОВЕРХ 10.000 РОБІТНИКІВ.

СІДНЕЙ, Н. С., 4. липня. — В індустриальних округах Кейп Бретон на страйку є поверх 10.000 робітників, однак минувшя ніч проминула спокійно. В вуглевім районі лікети організовані на військовий спосіб пильно стережуть 22 копалень "Брітіш Емплаер Стіл Корпорації". Компанія не робить однак старань пускати в рух майни, лише компанійні урядовці витягають на верх коні та стартують випомповувати майни. В цій страйкері не роблять їм перешкоди.

СТРАЙК Є 100 ПРОЦЕНТ СИЛЬНИЙ.

СІДНЕЙ, Н. С., 4. липня. — Минуло перших 24 години від розпочаття генерального страйку майнерів і сталевих робітників Кейп Бретону. Компанійні і юрійні урядники признали нині, що страйк є 100 процент сильний.

Одиноким місцем, де юрійні робітники остали при роботі, є "павергауз" в Нью Ватерфорд, і робітники там є лише тому, що станція доставляє світло, силу і воду для їх власних домі.

ВІДНОСИНИ В СТАЛІВНИХ НЕВИНОСИМИ.

СІДНЕЙ, Н. С., 4. липня. — Президент юрій сталевих робітників в Сідней Дж. Дж. Мекінтаер видав вчора заяву, в якій приписує страйк відмові "Брітіш Емплаер Стіл Корпорації" підвищити платню о "один цент" та признати "чек-аф систему" при колектуванні юрійних вкладок.

Робітники в Сідней, які працюють по 11 годин в день і по 13 годин вночі, кажуть, що не можуть вижити за \$3.20 на день, і позаяк вони відмовляються працювати серед таких відносин, федеральне правительство прислало потяги війська, а провінційна полиция прислала свою полицию.

Заява заперечує, що в Сідней було грізне положення і протестує проти поведення поліції підчас розгону страйкерів в сталівних мінувшій неділі вчора.

ДО СІДНЕЙ ПРИБУВ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ "ВІСТАРІЯ".

СІДНЕЙ, 4. липня. — Вчора приплив до місцевого порту з Ст. Джанс воєнний корабель "Вістарія" і його командант зложив звичайну офіційну візиту мейорови міста Фінгералдові.

Тутешні майнери побоюються, що моряків буде ужито до випомповування копалень, як це зроблено було в Англії в часі великого майнерського страйку в 1920 році, коли моряки працювали при помпах в майнах.

ВІЙСЬКО З ВІННІПЕГУ ВИЗДІТЬ НА МІСЦЕ СТРАЙКУ.

ВІННІПЕГ, 5. липня. — На місце сталевого страйку в Сідней вийшло військо з Вінніпегу. Вчора відійшов до Сідней потяг з около 200 жовнірами, які були вповні уоружені на вський випадок. Разом з жовнірами потяг повіз також коні і машинні карабіни.

ВИСЛАЮТЬ ВІЙСЬКО АЖ З АЛБЕРТИ.

ВІННІПЕГ, 5. липня. — В військовій головній квартирі оповіщено нині рано, що військо з Алберти і Манітоби їдуть в спеціальних потягах до Сідней, Н. С., щоби вдержувати порядок в тамшнім страйковім окрузі.

ДО СІДНЕЙ ПРИЗДІТЬ ВІЙСЬКО З ЛОНДОН, ОНТ.

СІДНЕЙ, Н. С., 4. липня. — Спеціальним потягом приїхало тут вчора з Лондону, Онт., еще 350 жовнірів і 74 коней. Ніч проминула без дальших заворушень, однак на вулицях було незвичайно велике число людей.

СТРАЙКОВИЙ ТЕРЕН МАЄ ВИГЛЯД ВОЄННИХ ПРИГОТОВАНЬ.

ГЛЕЙС БЕЙ, Н. С., 5. липня. — Присутність військ з Галі-факсу, Лондону і тепер з Вінніпегу, разом з британським воєнним кораблем в сіднейській порті, більше надає вигляду, що Нова Скошія приготується над морем до інвазії загра-ничної держави, ніж має в себе індустриальний спір.

Заявляють урядово, що Домініон ч. 2, найбільша копальня в світі, заливається нині поволі водою.

ЖОВНІРИ ЗАЙМУТЬ СТРАТЕГІЧНІ МІСЦЯ В ГЛЕЙС БЕЙ.

СІДНЕЙ, Н. С., 5. липня. — Генерал Текер, командуючий офіцер шестого мілітарного дистрикту, знаходиться нині в Сідней на інспекції. Чи обійме він особисто команду військ в Сідней, еще не оповіщено, однак відомим є, що жовніри мають зайняти нині по подудни стратегічні місця в дистрикті Глейс Бей.

Глейс Бей є серцем вуглевої індустрії і місцем осідку екс-ективи 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс".

ДИКСОН ЗРЕЗИГНУВ З ПОСОЛЬСТВА.

Ф. Дж. Диксон, робітничий посол з Вінніпегу до провінційного парламенту і провідник Независимої Партії Праці в Манітобі та її представництва в парламенті, зрезигнував 3. липня з посла. Як причину резигнації він подає те, що його нові обовязки в "Конфедерейшен Лайф Інсуренс Ко.", де він працює, вимагають від него стільки часу, що він не має коли займатися публіцистичними справами.

На опорожене місце Диксона не будуть розісані нові вибори, так як після пропорційного голосування для нових виборів треба резигнації аж двох послів.

МЕКДОНАЛД ПРЕДСІДАТЕ- ЛЕМ ПАРТІ ПРАЦІ.

ЛОНДОН, 30. червня. — Дж. Рамсей МекДоналд, провідник парламентарної репрезентації Партії Праці, зістав вивабрий предсідателем ексекютиви тої партії на місце Сіднея Вебба.

СТРАЙК ТКАЦЬКИХ РОБІТ- НИКІВ В ІНДІ.

АГМЕДАБАД, Індія, 29. червня. — Генеральний страйк ткацьких (текстильних) робітників припинив працю в 58 ткацьких, в яких звичайно працює поверх 48.000 робітників.

Причиною страйку є запові-дженнє зменшення платні о 20%. Праця відбувається лише в 4 незалежних ткацьких, в яких працює около 7.000 робітників.

Страйк є добре організований. Богато страйкуючих най-шло тимчасове заняття при праці на полю, решта удержується з праці на домашніх верстатах. (Страйкуючі є при-готовані продовжати страйк на неозначений час.

АРЕШТОВАННЯ В ЕСПАНІ І ІТАЛІ.

БАРЦЕЛЬОНА, 29. червня. — Поліційні власти перевели масове арештування провідників синдикалістичного руху. Арештування переведено після на-заву поліції на головну квати-ру страйкового комітету тран-спортних робітників.

Власти закрили всі протимі-літаристичні і анархістичні ча-сописи.

РИМ, 28. червня. — В місті Пармі пришло на вулицях до кривавої боротьби між робіт-никами і міліцією, зложеною з фашістів, в якій три жовніри були тяжко ранені. До бороть-би прийшло з того, що підчас похорону робітника, убитого фашістами, провокатори від-дали кілька стрілів до почес-ної сторожі, яка супроводжа-ла домовину убитого. Власти арештували поверх 200 робіт-ників.

КАЖЕ, ШО В РОСІ БЕЗПЕЧ- НИШЕ ЯК В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК, 26. червня. — Ві-домий російський учений, ба-ктеріолог, проф. Іван Павлов, який недавно прибув зі своїм сином до Злучених Держав, рі-шив якнайскорше вернути до Росії. Він заявляє, що в Росії далеко безпечнійше, як в Злу-чених Державах.

Протягом п'ятьох днів проф. Павлова два рази обрабовано. Коли він їхав до Нью Гейвен, щоби відвідати своїх прияте-лів професорів університету "Єл", на него напало трох лю-дей, які забрали йому \$2.000. Це послужило причиною, що він рішив вернути до Росії.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Посол Марко Луцкевич виїз- дить на Україну.

Довідуємося з певного же-рела, що український посол з Волині до польського союму Марко Луцкевич, який був арештований в Луцьку і вида-ний союмом в руки польських властей, зспів вирватися з панської тюрми і шасливо ді-стався до Берліна. Звідтам ви-їздить він на Радянську Укра-їну.

Австрійсько-українські пере- говори.

ВІДЕНЬ. — "Ді Штунде" по-відомляє: Український народ-ний комісар для заграичних справ Яковлев і повноважний представник У.С.Р.Р. в Берліні Авсем знаходяться тепер у Від-ні і переговорюють з віден-ськими промисловцями. Хо-дять про концесії на фабрики паперу і спирту для одної гру-пи австрійських промисловців.

М. Левицький тимчасово по- слом у Відні.

ВІДЕНЬ. — "Нае Фрае Пресе" доносить: Дотеперішній совітський посол у Відні Ол. Шліхтер уступає зі свого ста-новища, а його агенди обійме тимчасово Михайло Левиць-кий. Шліхтер має обняти управ-у української спілкової орга-нізації в Харкові.

На Україні сподіваються цего року доброго урожаю.

Зараз з великим напружен-ням слідкують на Україні за ходом весняних посівів і стан-ом озимини. А вістки гарні. Зі всіх кутків України прихо-дять відомости, що загальний стан озимин гарний, а посіви закінчилися досить добре. Ос-обливо з голодних місцевос-тей подають, що посіви про-ходили при сприятливих умо-вах і гарній погоді. Посівного матеріалу скрізь досить. Всю-ди йде праця по очистці насін-ня при допомозі віялок та три-єрів. Велику допомогу в цьому дають селянству пункти "Зем-леустрію", які мають в своєму розпорядженні досить по-трібних для очистки машин. В звязку з посівами помічається і друга робота. Йде забезпе-чування страхування урожаїв від нещасливих випадків, го-ловно від граду. Волинська губ. нарада ухвалила ввести на 1923 рік обовязкове забезпе-чення урожаїв від граду. По-чинають також відживати сіль-сько-господарські культурні господарки, які на протязі війни були цілком занепали. Одною з таких відроджених культур є хмеліство. Засну-вався на Волині Комітет Хмелі-ства при участі представни-ків від кооперації і банку. Ко-мітет вже приступив до праці.

ПІВРІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ Р.З.Т. В ВІННІПЕГУ.

Оним повідомляється всіх членів відділу Р.З.Т. в Вінніпегу, що піврічні збори відділу відбудуться в суботу 7. липня о. п. р. о 8-ій годині ввечерю. Кождий член відділу Робітни-чого Заломового Товариства повинен конечно явитися на збори, так як є дуже важні справи до полагдження.

Товариші, котрі хотять вписатися до Р.З.Т., радо ви-таємо.

Заряд відділу Р.З.Т.

КОМІНТЕРН РІШИВ СКЛИКАТИ КОНГРЕС СЕЛЯН.

МОСКВА, 27. червня. — На конференції Ширшого Виконавчого Комітету Комуністичного Інтернаціоналу, яка від-бувається під теперішню пору в Москві, рішено скликати все-світний конгрес селян в цілі створення об'єднаного фронту робітників і селян для бороть-би з капіталізмом.

Учасники конференції при-шли до заключення, що утво-рення такого фронту робітни-ків і селян є конечно, щоби боротьба проти всесвітнього капіталізму могла бути успіш-ною.

Як відомо, селянський кабінет Стамбульського в Болга-рії робив в останніх часах заходи коло скликання всесвіт-ного конгресу селян і утво-рення Інтернаціоналу селян. Це діло взяв тепер в свої руки Ко-муністичний Інтернаціонал.

На вчорашнім засіданні Ширшого Виконавчого Комі-тету вибрано нову президію Комуністичного Інтернаціо-налу. До неї увійшли: Зіновєв, Кларя Цеткін, МекМанус, Най-рат, Катаяма, Радек і Бухарін.

КЛЯРА ЦЕТКІН ТЯЖКО ЗА- ХОРУВАЛА.

БЕРЛІН, 28. червня. — Теле-грама з Москви доносить, що Кларя Цеткін, яка брала уч-асть в конференції Ширшого Виконавчого Комітету Ко-муністичного Інтернаціо-налу, тяжко захорувала. Цеткін бу-ла вибрана на тій конференції членом Виконавчого Комітету Комінтерна.

ПОЧТОВА КОМУНІКАЦІЯ ЧЕРЕЗ СИБІР.

ТОКІО, 28. червня. — Япо-нський департамент почт зая-вив, що переїслала почти через Сибір, яка від часу вибуху ве-ликої світової війни була при-пинена, буде наново розпоча-та.

Вся японська почта, призна-чена для європейських країв, буде вислана туди сибірсько-ю залізницею.

Заряд.

ПОЛЬЩА ЗАМКАЄ СВОЇ ГРА- НИЦІ ЗІ СХОДУ.

ВАРШАВА, 28. червня. — На вчорашнім засіданні поль-ського союму прийнято внесен-ня правительства в справі зам-кнення границі зі сторони Ра-дянських Республік. Як причи-ну цього кроку правительство поддало "підозрілий горько-ватий рух в Радянських Респу-бліках" здохж польської гра-ниці.

Правительство заявило та-кож, що воно одержало ві-стки, що в останніх часах мно-го ріжних підозрілих осіб пе-реїшло границу Польщі. По-ліція одержала приказ слідити нильно за всяким рухом, а пе-редовсім в пограичних украї-нських і білоруських землях, які зістали прилучені до Поль-щі.

ЯК УКРАЇНА ПРИЙМАЄ ЕМІГРАНТІВ.

"Часопис "Наш Пшегльонд" повідомляє, шб на українсько-польському пограичну на ста-ціях український радянський уряд відкрив відживні пункти, де повертаючи до дому емі-гранти отримують їжу, одіж і вказівки для полекшення даль-шої подорожі.

"УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ" ПРИПИНЕНЕ.

В звязку з арештом редакто-ра і адміністраційними непо-розуміннями часопис "Укр. Життя", що виходив в Луцьку, хвилево перестав виходити.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ!

Подається до відома всім членам відділу Українського Робітничого Дому в Вінніпегу, що місячні збори відділу від-будуться в неділю, 8. липня, о годині 8-ій ввечерю в Укр. Робітничім Домі.

Обовязком кожного члена відділу прибути на ці збори, позаяк є важні справи до по-лагдження.

Заряд.

УВАГА! ТЬДМО ВСІ НА ПІКНІК! УВАГА!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ В ІСТ КИЛДОНАН

устроюється

В НЕДІЛЮ, 8. ЛИПНЯ, В МОРС ПЛЕЙС

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

ПРОГРАМА ПІКНІКУ БОГАТА. — ДОБІРНА МУЗИКА ПІД ПРОВОДОМ ТОВ. ГУЦУЛЯКА. — ЗИМНІ НАПІТКИ. — МОРОЖЕНЕ. — СМАЧНІ ПЕРЕКУСКИ.

ТОМУ ТЬДМО ВСІ НА ЦЕЙ ПІКНІК!

ЯК ІХАТИ: — Берть "Морс Плейс" стрітку, ко-тра їде Меїн стрігом і їдьте до місця де воча вертає на-зад, а там будуть товариші, котрі вкажуть вам дорогу на місце пікніку.

Вразі непогоди відбудеться забава в Українсьім Робіт-ничім Домі в Іст Килдонан.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Створиниця "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертається, хіба що дописувачеві вразно значить, що бажав звороту своєї рукописи на випадок її непоміщення та залучити поштову марку на її пересилку.

ПРО ПАРШИВИХ ОВЕЦЬ ТА ЇХ ПАСТИРЯ

Погано стало "нашим рідним" чорносотенцям в Канаді і Злучених Державах від часу, як їх галицькі собрати трудовіки вилетіли галицько-української державності, про котру вони стільки переднім молами язиками, та прийняли на її місце польське державство, стали на шлях дьявольської співпраці з шляхетсько-буржуазною Польщею. Бачите, явна орієнтація галицьких "патріотів" на Варшаву киде дуже погане свідло і на укр. "патріотів" по цим боці океану, які у всім наслідували своїх старокраєвних товаришів, завсігда на них покладалися і до части навіть помагали їм фінансово.

Щоби, отже, відвернути увагу ширшого загалу від того, що роблять нині галицькі трудовіки, а тим самим і себе ратувати від клебми спільників нових Яцькових і Твердохлібів, тутешні "патріоти" переважно збувають мовчанкою новий курс галицьких "патріотів" на Варшаву, а натомість цілою силою вдаряють на Радянську Україну і взагалі на большевиків-комуністів. Вся бже вибуку укр. "патріотична" преса переповнена найріднішими наклепами на Радянські Республіки та на їх сторонників. Ви будете читати підрад кілька чисел котрі-небудь "патріотичної" газети — і всі вони переповнені плувагствами на комуністів і просто таки на робітників. Але в той сам час ви ані в одному з тих чисел не знайдете слова проти шляхетсько-буржуазної Польщі. Це факт, якого не заперечать самі "патріотичні" газети. Все те робиться з цілю, щоби — як ми сказали повніше — відвернути увагу ширшого загалу від чорних зделок галицьких трудовіків.

В своїх нападах на Радянські Республіки і на комуністичний рух, українські чорносотенні газети не лишають в спокою і українських робітників в Канаді та Злучених Державах. Проти них, як і проти комуністів з Радянських Республік, випускають "народні" газети тає плагованство, якого певно не можна побачити в жадній газеті на котрій іншій мові. Найчорніші брехні, чисто вуличні слова, не лицюючи ніякої газеті, провокація і доноси до поліції — оце засоби, якими воюють українські чорносотенні і їх газети з українськими робітниками.

В більшості випадків ми не звертаємо на наклепи чорносотенної преси найменшої уваги. Як би це були різні закиди, то на них можна би ще відповідати, але на сплетні, брехні і батярські прізвиська відповідати ніяк не можна, а крім цього шкода на такі відповіді часу і паперу. В таких случаях треба дати чорносотенним політичним протиступатку нагоду вилаятися до скоху. Так зробили ми підчас успішної збірки на політичних в'язнів в Східній Галичині, коли-то чорносотенні "Укр. Голос" через кілька тижнів підрад в кожнім числі про нічо інше не писав на редакційній стороні, лише мистів пашквілі на українських робітників в Канаді. Так робили ми і в інших случаях. Так робимо і тепер.

Однак що заставило нас заговорити тепер на цю тему, так це не звичайні наклепи на нас зі сторони чорносотенців, але що інше. Іменно ми хочемо вказати тут, що гауптенкі пашквілі випуске на нас "Укр. Голос" (він до цього завсігда перший!) тому, що хоче закрити перед своїми читачами правду про хрунівство галицьких трудовіків, про що ми зазначили вже на початку, а даліше, що пишучи на нас свої пашквілі — "Укр. Голос" хоче рівночасно вислатити попід небеса пахолька шляхетської Польщі Петлюру. Дро це поспіди ми хочемо в'ясне поговорити.

В "Укр. Голосі" з 25. червня ц. р. є поміщений пашквілі на нашу адресу п. н. "Гідне закінчення" (сам наголовок відноситься до Петлюри), який кінчиться таким славослов'єм на адресу Петлюри:

"...Він (Петлюра) ділом доказав свою любов до українського народу, своє бажання виволити Рідний Край. Коли його противники стараються на еміграції доказати, які то вони гарні та щирі Українці, Петлюра пішов там, де йде боротьба. Він йде між повстанців і під Києвом зі зброєю в руках під час боротьби дістається в руки ворога, як герой, як лицар. І як такий він буде записаний в українській історії".

Бачите, яке масне? Таке, що аж гідко дивитися, не то читати... Кожний чесний націоналіст, що не має нічого спільного з соціалізмом ні з комунізмом, з оглядкою відвернеться від такого славослов'я зрадників українського народу та явному льокавеві польських панів.

Але заки пришло до такого славного закінчення, "Укр. Голос" переїхався перше в питоий йому батярський спосіб по "Українських Робітничих Вістях", при чім не обійшлось і без оправдувань Петлюри за його вислугування шляхетсько-буржуазній Польщі та за інші його чорні діла.

В чім же-ж річ? Що заставило бущого петлюрівського платного наймита розплакатися так за своїм колишнім хлібодавцем? Ось поспухайте.

Помістили "Українські Робітничі Вісті", як і інші газети, новинку про те, що Петлюру зловлено на Радянській Україні разом з іншими бандитами та засуджено на до смертну в'язницю. Цю новинку помістили ми за американськими газетами з газетярського обов'язку. В її правдивість ми сумнівалися і не привизували до неї ваги. Тому її від себе нічого з цього приводу не писали. Ту саму новинку про зловлення і засудження Петлюри подав також і "Укр. Голос", тільки дещо відмінними словами, однак зміст новинки був той самий, що і в "Укр. Роб. Вістях". Також, як було сказано вище, інші газети подали ту новинку, між ними й українські "патріотичні", а сам "Укр. Голос" переїхав її з "патріотичної" філадельфійської "Америки". Отже ніякого тут винаходу самих "У.Р.В." абсолютно не було.

Але на нещастя для дурної голови петлюрівця з "У.Г." — в нашій газеті появилася кореспонденція з Європи п. н. "Петлюра—Пісудський—Фош". В цій кореспонденції було між іншим сказано, що Франція при допомозі Польщі і Румунії підготувала новий напад на Радянські Республіки і в тій цілі недавно їздив до Польщі французький генерал Фош. На нараді з Фошом Пісудський, тодішній маршалок польської армії,

який мріє про Польщу "од можа до можа", запропонував, щоби до майбутнього нападу на Радянські Республіки використати також петлюрівських недобитків в Польщі. На це Фош згодився і Петлюру з його недобитками прийнято до чесної кумпанії на певних умовах. Ці умовля вивявив один петлюрівський висший урядовець і вони були поміщені в "У.Р.В.". Цего вистарчило редакторам "У.Г.", щоби він подав в темний восторг і наплів дурниць про "У.Р.В.", а рівночасно став обороняти Петлюру за його чорні діла та виславляти його попід небеса.

Питає себе "Укр. Голос", що доси писали "Укр. Роб. Вісті" про Петлюру — і сам собі відповідає: "Писали, що Петлюра живе в Польщі. Що дуже там папує-розкошує. Що з польськими панами водиться. Що своїх козаків для всякої поганой роботи вживає, як до хрунівської роботи при виборах, до боротьби з Литовцями в Клайпеді (Мемель), до насильств над населенням неврайської полосої коло Вільна. А ще 26. мая доносили, що він у Варшаві з Пісудським і Фошом якийсь новий чудернацький тайний договір укладав, який одначе кореспондент УРВістів купив в якогось "міністра" за один добрий обід".

А зараз під цим "Укр. Голос" наводить, що телеграма, яка тоносила про зловлення і засуд Петлюри, подавала інші місця побуту Петлюри, як ніби-то писали "Укр. Роб. Вісті".

На цім збудований весь "доказ" "Укр. Голосу", що все, що писали "Укр. Роб. Вісті" про Петлюру, — було брехнею. На основі цього "доказу" "Укр. Голос" вилаявся як перекупка на адресу "Укр. Роб. Вістей" та з цего приводу заспівав похвальний гимн самому Головному Хамови.

Отже "правдоловому" "Укр. Голосові" скажемо, що за новинку про зловлення і засуд Петлюри відповідаємо тільки само, що й "Укр. Голос", який її також подав ще на чийсь чийсь мійки, як "Укр. Роб. Вісті". — а щодо того, де перебував Петлюра по прогнанню його з України і до чого уживав своїх пахольків в роді автора пашквілю "Гідне закінчення", скажемо сідкуюче:

Що Петлюра після прогнання його з України перебував зі своєю братією в Польщі, це такий відомий всім факт, що не потребує ніяких доказів. Ану, хай "Укр. Голос" поспробує дати болай один доказ, що Петлюра перебував деінде. І ні при чім тут одна телеграма про побут Петлюри в останніх часах на Україні, хоч би і з Москви, коли всі інші факти говорять що інше. Зрештою, "з Москви" буржуазні кореспонденти подають пера-такі річі, що ніяк не можна вірити, щоби вони Москву бачили. Зате ми в останніх днях отримали з певних жерел відомості, що Петлюра перебував тепер у Варшаві. Час найліпше покаже, яку ганебну ролу відіграє ще Петлюра.

Що знова петлюрівські недобитки мають бути ужиті в новій напад на Радянські Республіки, про що доносив наш кореспондент в статті "Петлюра—Пісудський—Фош", — ми покличемося тут не на большевицьке жерело, яке для "У.Г." є завсігда "брехливим", але на "найріднішого" українське, на слова видельського "Українського Прапора", органу "самого" Петрушевича.

В статті п. н. "Під знаком нових подій", "Укр. Прапор" з 12. мая ц. р. між іншим пише:

"Знавши французьких відносин, які до недавня перебували в Парижі, стверджує однозгідно, що Францією кермує тепер політика генерального штабу, а кабинет мусить часто проти своєї волі підбігати за нею. Дійшло у Франції до того, що генеральний штаб (Фош) при допомозі своїх окремих фондів і військових місій у Варшаві, Букарешті, Білгороді і Празі більше має впливу на політику тих держав, як тамешні офіційні послы французької республіки.

По думці французького генерального штабу поваляти радянський договір дається тільки мілітарними операціями проти Росії і України — але не пізніше як до кінця цього року, бо наслідком поступачої реорганізації армії згаданих обох республік, сідкуючого року вони так уже будуть представляти силу, що Польща й Румунія, які переводять в життя мечем французькі пляни, не тільки не будуть в силі виконати цього, а навпаки можуть понести власну катастрофу.

Тепер буде ясно, чому ген. Фош вилетав до Польщі. Він має на місці провирити стан польської армії, випосаженої Францією, та її боездатність".

А зараз даліше:

"Тому Фош своїми плянами обіймає головно лодуде — Україну. Головні точки опоры: Одеса—Київ—Дніпро—Дністер. Вказує на це нова метушня в петлюрівських таборі; недавня поїздка Пісудського на східні границі Польщі, його конференція з осавленим Андрієм Лівницьким (бувшим петлюрівським "премієром". — Ред. "У.Р.В.") перед приїздом Фоша, обіздка ген. Ле Ронд східних кордонів Румунії.

Якже-ж ставляться до цього поодинокі емігрантські групи, партії і організації, російські й українські? З українських, то есе, що належить до т. зв. петлюрівщини, чекає на новий похід Польщі на українські землі, щоби при допомозі польського багнету добувати "незалежний" правобережну Україну. Що доля західних українських земель незавидна, про те не треба й багато говорити.

Під примусом, в польських руках, мавби йти й західній Україні проті свого брата з над Дніпра, а крім того горстка петлюрівських авантюриків. Польща, понісши французьку гегемонію над береги Дніпра, хопиться ще страшніший екстермінації нашого населення на західних землях, а при тій нагоді постаряться вигнубити в першу чергу нашу інтелігенцію по дей біх збруча, з по той бік піде насладжування помішків... Так пише орган Петрушевича відельський "Укр. Прапор".

Отже, що на це скаже петлюрівський пахольк з "Укр. Голосу"? Чи то самі "Укр. Роб. Вісті" видумали історію про пригтовання до нового нападу на Рад. Республіки, в якім мали би взяти участь також петлюрівські недобитки? А відомо-ж, що як Петлюра видає своїх "козаків" Фошові для нападу на Україну, то робить це на певних умовах. Бодай якісь обіцянки за це дістає, але щось таки дістає.

До яких знова ганебних вчинків уживає Петлюра своїх пахольків супроти українського населення під польськими панамі — ми на доказ цего позволимо навести голос знова таки не з большевицької сторони, але з української національної, розуміється, не чорносотенної. Українська газета "Українське Життя", що виходила в Луцьку на Волині (тепер вона приписана польськими властями, а її редактор арештований), в числі з 6. мая ц. р. помістила відзову проти петлюрівських провокаторів на Волині п. н. "Бережіться!", в котрій читаємо між іншим сідкуюче:

"Завдяки горожанській війні, яка велась на Великій Україні, повстав цілий рід "урядів", отаманських ватаг, ріжних банд і т. п., причім кожда з них признавала тільки свою власть і право володіти Україною. Одним з таких "урядів" є так званий уряд У.Н.Р., або як він його називають петлюрівський, котрий має свій осідок у Варшаві на Алеї Руж. Істнує він під дуже гучною назвою "Центральний Український Комітет". Центральний він дьятого, що істнує в центрі Польщі, а український тому мабуть, що члени того комітету рахують тільки себе правовірними Українцями... Душею цього "уряду" став Петлюра, деспот, котрий оточив себе дефеизивою, що звалася "охорона Головного Отамана" і цей нецелюхач почав "правити". Кожний вступ до якогося села чи міста його ватаги опладували життям

сотки селян і робітників. Не хотіли ми ніколи порушувати петлюрівщини, тримаючись засади, що "лежачого не б'ють", але змушує нас до цього петлюрівська зграя, котра починає втручатися до наших справ на українських землях під Польщею. Всі памятаємо, як з початку передвиборчої акції до польського союму відкрито петлюрівські табори і заспано Волині, Полісся, Холмщину і Галичину петлюрівськими агентами, котрі старались стягнути населення в ріжні авантури і шкодили нам на кождім кроці. Появились: Оскілко, Мацюк, Душенко, Волошин, Рябов, Гореміка-Крупчинський і ще де-кілька подібних типів. Але авантура їх не удалась. Якийсь час вся та зграя притихла, ніхто її уже не платив, бо опікунки поеклиси на них, але ото недавню Гореміка, а потім ще дехто, були у Варшаві у своїх покровителів, відвідали свого патрона Чоботарова (голова петлюрівської контрозвідки) і там дістали благословення на дальшу провокацію. Ідданство польське дістало, хоч тут не родились і не жили ніколи; ті що підданства не мають, користають з особливої охорони; гроші їм прислали (цілком автентично!) і почалась знова провокація. Ото "отаман" Оскілко почав видавати у Рівному "Дзвін", Волошин, Гореміка і Рябов почали уже нашептувати декому, що вибори мають бути скасовані, отже треба буде об'єднатися всім чорним духам, щоби повалити "большевицьку 16-ку".

В Остріві петлюрівець Гайденко "щось думає", а в Дубно "міністер" петлюрівський Литвицький уже і робить — тимчасом по шинках з поліцією. Товариство не велике, але підібране. Як же наше населення повинно тепер відноситись до петлюрівців? Ось як: кожда громада, кожде товариство повинно запам'ятати собі добре прізвиська цих провокаторів і беретися їх, не приймаючи їх в своє товариство і бойкотувати. Нехай паршиві віви не заражують нашої громади".

Так говорять ті, що самі живуть в польським ярмі і в додатку мусять ще боротися з насильним польським правительством платними петлюрівськими провокаторами! А редактор "Укр. Голосу" в Вінніпегу каже, що то "Укр. Роб. Вісті" "видумують" несотворені річі на Петлюру та його зашників, в той час, як Петлюра є великим патріотом і народним борцем та героєм... Чия тепер правда — тих Українців, що живуть на Волині і мають шодня до діла з паршивою петлюрівською зграєю, іманято за гроші польськими панамі, — чи петлюрівця-редактора "Укр. Голосу" в Вінніпегу, що Волині може і не бачив? Хай про це судять самі читачі.

Та це ще не все. Платні Подяками петлюрівської провокації сповіють таку саму ганебну службу і супроти українського населення в Галичині. І тут на доказ нашого твердження не будемо поклятися на ніяке большевицьке жерело, але на найблизше для "Укр. Голосу", на таке, якого він не зможе ніяк опровержити. Цим жерелом є орган галицьких трудовіків, яких так "Укр. Голос" старається оборонити перед нашими закидами щодо їх хрунівства. Цим органом є "тепер" "Діло", а перед "Ділом" був "Громадський Вістник". В кореспонденції з Тернополь "Гром. Вістник" з 16. мая ц. р. достовірно писав:

"Провокатори. В Тернополі, як і взагалі на Поділля, крутиться чимало провокаторів. Є це виключно Петлюрівці, що пішли на службу (схонфіковано). Втіскаються вони як Українці в українські товариства і в українські домі. Головно підсуваються до жінок і молоді. Досі принесли вони нам багато шкоди. Чимало з останніх політичних арештів в Тернополі — діло провокаторів, на що маємо докази.

Звертаємо увагу нашого громадянства, передовсім жінок і молоді на цих польських охраників в українському тілі. Треба їх гонити від себе за десятку гору і десятку року та других остерігати перед ними".

Друга часть цієї новинки схонфікована польською цензурою.

Ось так пишуть про петлюрівську братію, що за польські гроші стала продавати рідного брата — українські трудовіки в Галичині, яким також доводиться мати до діла з "паршивими вівиами", як це влучно називають платних петлюрівських провокаторів в волинським "Укр. Життю". Що-ж на це тепер "Укр. Голос"? Чи й орган галицьких трудовіків "Гром. Вістник" "видумує" всякі погані річі на Петлюру і його братію так само як і "Укр. Роб. Вісті"?

Нам жасть тільки дорогого місяця, що ми забрали на висвітлення порушеної справи, однак ми уважали за відповідне це зробити, щоби показати в повній наготі все крутарство, всю брехню і підлість петлюрівського редактора "Укр. Голосу", який аж в двох числах нападав на нас в штабський спосіб за Петлюру та прославив ще його великим народним борцем і героєм... Думаємо, що тепер не лишається тому славному редакторові нічого іншого, як злизати те все, що він наплывав на чий іншу адресу.

ДОПОМОЖІМ ЮНАКАМ-БОРЦЯМ!

(Спеціальна кореспонденція до "У.Р.В.")

Молодого студента, що закінчував тут на чужині студії й... збирає службу своему народові, ввиряджують у ірї, Коротка прощальна промова над свіжою могилою, закинутої на чужині — селянської дитини. У тій промові нема ані докору суспільности, що не допомогла борцєви довше протівити життя, ані взагалі нарікань на сучасний капіталістичний устрій.

"Нарікати на когось — шкода й часу! Нам синам робітників і працюючого на різі селянства допомога нїзвідки не чекає. Не доідаючи, на скупі підпомоги своєї рідні мусимо вчитися, щоби потім бути провідниками поневолених нас. Просяючи нашого невтомного товариша, що на порозі своєї громадської праці передчасно загинув від сухіт, побажемо йому вичного спочивку... Дух же його хай витає серед нас та гартує до праці-науки; щоби стремління покійника "овочем науки бути користними працюючому людові" — ми, товариші його, могли здійснити..."

Так закінчувалась прощальна мова. Поглядаю пильніше на присутних. А всі вони такі бліді! Лише в очах світить огонь борби-завзяття... Це-ж не люде, а... живі кісточки.

Тут, коло тієї могили згадується мені жалі-нарікання иншого студента України на той так званий "Український Громадський Комітет" у Чехословаччині в Празі. Від юнака-студента за обіцяну допомогу субсидію вимагалося тільки підписки, що він — ані зиним, ані морально — не буде підирати радянського уряду на Україні...

Що-ж і кого тоді підирати? Чи бува не буржуазно-магнатський уряд Польщі, яка загарабала під себе около 10 мільонів українського люду?

Та юнак-соціаліст, котрому під Поляком годі всідити, довго не роздумував: він зрікся допомоги.

Це все повинно всіх нас примусити трохи призамислитися над подібними явищами: Не можна допустити, щоби юнаки-соціалісти, наша академічна молодь з голоду набувала сухіт-чахотки. Годі-ж допустити, щоби хтось мав нахабства навіть на саму спробу зайти борців наших до свого табору. А коли робітництво й селянство не поспішить соціалістичний молоді з допомогою, то подібне (смерть від сухіт і огидна спокуса) таки матимуть місце.

Марко Луцкевич.
 Берлін, 18. VI. 1923.

ВПЕРШЕ ТАК ЩИРО МОЛИВСЯ...

(Спеціальна кореспонденція до "У. Р. Вістей")

Сьогодні оце вперше так щиро молився я, — мовить до мене мій сусід Охрім.

"Добре тоби, що маеш час і на моляння ще, — перебиваю. А мені, Охрїме, ледво хвтає часу, щоби задрочувати хліба, та за відпочинком у читальні-клубі довідатися з газет, як би краще вшатувати тут на землі, але не на небі — життя наше."

"Та слухай, Марку, сюди!.. Після служби божої, заким ще люде спростились виходити, каже піп замкнути на ключ церкву. А тоді починає правити нам таке:

Від преосвященного митрополита Дениса надїїшла бомага: подякувати Господеві, що на віки закритий за Польщею земля нашу. Як бачите, мої дорогі парохіянє, сам бог всемогутній через Антану, постановою від 14. березня, захищає нас від большевицького пекла". Тут полина наш починає "благодарственный" той молебєн... Дїє виводо-наспівує: "Господи помилуй!" та "Подай Господи!.. Всі-ж ми як один, прокажуємо: "Господи не помилуй" та "Не подай Господи!.. Таке було на протязі цілого молебєня.

"Дурень еси, Охрїме, — перебиваю балакучого. Та й той бог ваш... що прийняв вигляд нікчєми-антанти... Чи не краще, замість тих молитв моїх, дати цілковитий спокій полям? Хай самі поли-з-диками моляться. А всі ми берім в руки буки, та в шню насильників."

"Так... ти маеш рацію", — згоджується, Охрїм.

Марко Луцкевич.
 Волинь, 1923 рік

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 10. липня 1917 р. загальний робітничий страйк на Україні.
- 10. липня 1918 р. скінчився V. зїзд Рад в Росії.
- 11. липня 1906 р. згідно постанови бойової організації селянин Акімов забив у Севастополі головного адмірала Чорноморської Флотії Чухліна.
- 12. липня 1888 р. жидівський погром в Переславлі.
- 13. липня 1793 р. забито одного з визначніших діячів великої французької революції Жан-Поль Марата, умовлення демократів, прозваного "приятелем народу".
- 13. липня 1857 р. став виходити за кордоном перший незалежний російський журнал "Колокол" під редакцією Герцена й Огарєва.
- 13. липня 1871 р. процес Нецаївіч в Петрограді.
- 14. липня 1789 р. початок великої французької революції.
- 14. липня 1889 р. утворення на парижьким конгресі ІІ. Інтернаціоналу, — міжнародної спілки робітників-соціалістів; укладено свито І-го мая.
- 14. липня 1903 р. початок страйку в Бакі, який перекинувся в загальний страйк на цілому півдні Росії, — це був перший загальний страйк.

НОВА КОМЕДІЯ!

Вже виїшла з друку і продає ся дуже гарна комедія в трох діях Стен-а-Зан-ого п. н.

ЯК СВІТ ПІШОВ ДОГОРИ НОГАМИ

Надаєть ся до вистави працівників на малих сценах. Спеціальних декораций не вимагає. Ціна 25 центів.

Замовлення слати до:
 Ukrainian Labor News
 Cor. Pritchard & McGregor
 Winnipeg, Man.

ПОЛОЖЕННЯ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Признання східних границь Польщі Радою Амбасадорів дня 14. марта 1923 р., що дотепершню польську окупацію йеретверило в анексію і закріпило суверенність Польщі на терені Східної Галичини, виявилось для галицьких націоналістичних кругів так несподівано і несподівано, що в перший момент, на чутку про це, настало якесь загальне оствопнення.

У всіх політичних групуваннях запанував період хаотичної і дисорієнтації. Ні одна політична українська буржуазна група ще не рішила твердо на яку позицію її стати. Не метушня вже почалася і взаємне поборовання себе вже вказує, що єдиного національного галицького фронту вже немає. Дипломатичний провал Петрушевича зразу розкрив всю слабкість і крухність т. зв. нац. фронту та виявив всі внутрішні противоріччя, що нуртували в середині петрушевичівської групи. Ще перед остаточною вирішенням східних границь намічався розкол між Краєвою Національною Радою у Львові, на чолі якої стояв Володимир Бачинський і Національною Радою у Відні та урядом Петрушевича. Не край не виявив себе на зовні і завше відносно галицької політики видавав мандат Петрушевичівчові.

З моментом провалу петрушевичівської політики, найперша зареагувала Нац. Рада у Відні і виступила з острого критикою всієї діяльності уряду Петрушевича, що сапмо вірив Антанті і дурив надмірне населення. Найскраївші опозиціонери: Панейко, Вітнік, А. Крушельницький, Л. Левицький і інші домагалися ліквідації уряду зовсім і вертали в край до організаційної праці.

Рівночасно відбувся зїзд галицьких найвищих діячів в Данцигу в початках місяця цвітня п. р., де були присутні: Петрушевич, К. Левицький, Панейко і делегати з краю. Від цих послідних йшли інтерпелляції в бік Петрушевича, чи правдою є, що він зі своїм урядом хоче перенестися до Харкова і думав орієнтуватися на Радянську Україну — причому всі заявляли проти орієнтації на большевиків і радили Петрушевичу перебраться до Швайцарії. Панейко був противником поїздки Петрушевича до Швайцарії і взагалі проти існування офіційної репрезентації Петрушевича як уряду. Колиб вже мала бути така репрезентація, то повинна вона виступати не як уряд, а в такому характері як Масарик перед війною і в часі війни. Що до орієнтації на Радянську Україну то Панейко рішучо висловився проти такої орієнтації і заявив: "Я є прихильником політики Сходу, але не Сходу большевицького". На тому зїзді рішено скликати зїзд Трудової Партії як також Національної Ради в краю і зайняти становище в зв'язку з вирішенням східно-галицького питання на користь Польщі.

1. Трудова партія.

Керуючою галицькою політикою являється т. зв. трудова партія (давніше націонал-демократична). Головні її лідери: Петрушевич, К. Левицький, В. Бачинський, Федак, Федорів, Баран і інші. Спирається ця партія переважно на інтелігенцію (головно адвокатів, професорів і вишніх урядовців та політство). Зараз трудівники дуже метушаться і думають про угоду з польським урядом. Круги до угоди вже пороблені і грунт підготовлений, треба це тільки офіційно зафіксувати зїздом, який має відбутися) десь коло 21. мая п. р. Керівниками угоди являються: В. Бачинський, Федак, Федорів і Пеанський. Становище їх не зовсім певне, бо не можуть предбачити перебігу зїзду з огляду на провинцію, котра ще дальше настроєно антипольсько. Тому дуже обережно підбирають склад зїз-

ду — а навіть забезпечуються на случай неучасті зїзду. Офіційне представництво уряду Петрушевича неангажується і задержує вижидаче становище, причому революційними фразами хоче приспати широкі маси, немов ніхто не думає про ніяку угоду. Тимчасом В. Бачинський, Федак переводять фактичну угоду. Починають від університету і стараються отримати згоду від польського правительства на удержання тайного українського університету, аби тим чином погасити з собою революційне студентство, яке дуже вороже відноситься до Польщі; а Федак пропонував урядовцям "Дністра" (укр. т-во безпеки) аби "Дністер" перевести на етат держави, що було б дуже корисне для урядовців, бо стали б державними урядовцями і як такі діставали б державну платню і краще стояли б матеріально. Но таку пропозицію Федака урядовці відкинули. Крім того беруться за організацію дрібно-буржуазії і сільських кулаків, аби підтягнути базу під свою політику. Головну увагу звертають на організацію українських нафтових бруттовців (бруттовці — це власники нафтових теренів, котрі самі не експлуатують але дають свої нафтові терени в експлуатацію другим, самі ж беруть відповідний процент від кількості випродуваної нафти). Трудівники на чолі з Бачинським і Федаком рішучі антирадянські і підуть на давню австрійську тактику, себто: угода з польським урядом, при чому в боротьбі за свої здобутки будуть підпорядковані до опозиції уряду то знова самого уряду, залежить що більше принесе.

жуть взятися до громадської праці і думають про поворот давніших своїх привілеїв. До нього належить й частина КУМА (боева українська організація, з якої вийшов Федак). Ці люди думають про війну з Польщею і ведуть військову підпольну організацію. Орієнтація їх така: організуватися до повстання з Поляками і піти з ними назустріч, коли така нагода трапиться, найбільше надіються на воєний конфлікт большевиків з Польщею. Піти з большевиками проти Польщі, але задержати цілість організації і коли покажеться, що большевики не по їхньому ведуть себе, виступити проти большевиків.

Перед Донцовом має страх трудова партія, бо революційна інтелігенція і військовий активний елемент піде за Донцовом.

5. Радикальна партія.

Старі лідери як Макух, Лев Бачинський і другі не ангажуються до активної політичної праці. Перебувають на провінції і ведуть спокійно адвокатські канцелярії. Вину розвалу дотепершньої політики одностороннього фронту скидають на трудівників. На верх в радикальній партії — випливають молодші сили як Павлів, Стецюк, Сологуб і інші, котрі неприхильні до угоди з Поляками і ведуть кампанію проти трудівників. Пробують відновити свої давні організації. Спираються на давніх членів організації поміж середнім і багатим селянством. Зараз радикали не проявляють великої живучості. Поодинокі члени з тої партії мають також контакт з закоподонними есерівськими групами (Шановал і Грушевський). В партії намічується формальний розкол на правницю і лівницю. Правниця іде за трудівниками і буде тягтися в їх хвості, лівниця під напором селянства, що в масі своїй радянсько настроєно, може стати на радянську платформу і буде тяготи до Рад. України. Активна частина партії прихильна радянському устроєві.

6. У.С.Д.П.

На керуючу роллю суспільним рухом вибивається зараз У.С.Д.П. Взятий новий курс твердої орієнтації на Радянську Україну зробив в очах широких праціювачів мас ту партію популярною і чи не однією виразницею волі широких сільських галицького населення. Останній партійний зїзд У.С.Д.П. 18. марта п. р. дав комуністичну марку галицьким еседам, котрі зразу вийшли в очі пролетаріату галицького міста і села. Праві проводирі, як Лев Ганкевич, Темницький і інші на зїзд не були навіть допущені. Такий переворот в У.С.Д.П. викликав великий шум і нагину з боку української і польської преси. На шпальтах націоналістичної преси береться що дивини в оборт еседеків як комуністів, "запродавців Москві", з всіма іншими епітетами, — стосованими буржуазною пресою до большевиків. Львівська поліція теж розглядає їх як большевиків і пристосовує до них всі міри практиковані до комуністів. Но це все якраз підносить еседеків в очах робітничих мас, робить їм популярність і укріплює в масах переконання, що еседекі дійсно перемінялися і стали революційною партією пролетаріату.

7. Комуністична Партія Східної Галичини.

Організація неагальна — а як така не може себе так виявити, як цього вимагає ба настрій і відношення робітничих мас Галичини до комуністів. Всі симпатії більшості робітничих і бідного селянства по стороні цієї партії. Велику популярність в масах здобула партія через т. зв. "юрівський процес" комуністів.

ТЕЛЕГРАФІЧНА УГОДА.

Дня 24. мая підписано російсько-польську телеграфічну конвенцію (угоду), яка відновляє безпосередній поштово-телеграфічний зносини між Радянськими Республіками і Польщею.

ПРО С. ЧЕРКАСЕНКА, В. ВИННИЧЕНКА ТА ПРО УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ.

Гадаю, що ці пани не будуть у претензії на інцидентисаного, коли він, в інтересі лише історії, опублікує де-що з їхніх біжучих стосунків з представниками Робітничо-Селянського Уряду України.

Ось факти. Минулого року Народний Комісаріат Освіти Радянської України організував був в Німеччині друкування підручників для українських шкіл. Гадалося, що цим шляхом українські школярі вже на осінній сезон матимуть де-що з книжок, незалежно від того, що одчасно буде видано і в Україні. З огляду на спільні потреби Нар. Ком. Освіти не міг спеціально складати підручників і, на пр., для перших читанок було використано читанку п. С. Черкасенка, при чому їх було старанно перетруєжено: викінто елементи клерикалізму, монархізму й суровласницьких забобонів, додано значну кількість нового матеріалу, що до певної міри надав читанку радянського характеру. Коли читанка Черкасенка годилася б на Україні при всіх чисто режими — від Центральної Ради через гетьманат, директорію і Вранглія аж до царату включно (навіть під польською буржуазією на Волині й в румунською бюржунією в Бесарабії), — то читанку Наркомосвіти не видавських прав п. Черкасенка, бо ні черкасенківські книжки не могли йти на Україну, ні наркомосвітанські в зону окупації.

Проте, пан Спиридон Черкасенко і В-во "Земля" у Відні, використовуючи юрисдикцію буржуазної німецької держави, наклали арешт на П. читанку Наркомосвіти в лясницькій друкарні (і-а встигла вийти з друкарні).

Наклали і мовчати. І не знати, чого-ж їм хочеться, бо на позви не кличуть. Мають собі ласку з боку буржуазного законодавства тити справу без кінця, не розпочинаючи її. Так минає осінь, зима і тільки аж тепер, не формулюючи своїх вимог перед судом, пан Черкасенко і "Земля" заявили їх в порядку угоди: "дайте відчуженного мені, Черкасенкові, 120,000,000 (сто двадцять мільонів) австрійських корон і мені, "Землі", 300,000,000 корон (разом біля 6000 доларів) і тоді українські школярі матимуть виготовлену для них читанку. Не хочеться назвати цю справу шантажем, та мабуть — треба.

Тепер до В. Винниченка. В лютому цього року В. Винниченко зажадав від представництва Наркомосвіти за кордоном, щоб йому було виплачено гонорара за деякі передруковані Д. В. У. дрібні його твори. Й здивувався, але, як інформацію, переслав вимогу Винниченка Наркомосвіті. Відповідь прийшла того роду, що домагаючись Винниченка відкинуто, як незаконну. Крім того у відповіді стояло:

"Одночасно ми одержали відомості, що ті емігрантські кола, з якими, між іншим, зв'язаний Винниченко, вжили заходів до арешту виготовленої для нас читанки. Ми не хотіли б дивитися на цей факт, як на наслідок звичайної злісності, направленої на Радянську Україну, і тому дивуємося такому вчинкові з боку тих осіб, що так часто прокляють себе в ролі "просвітителів" України".

Але поки ця відповідь прийшла, Винниченко встиг узятися за видання "Нової України", знову в кільканайцять раз за висмоктання з пучки нових планів походу на українських робітників і селян. Здавалося, що за таких умов п. Винниченко, хоч кваліфікований, але все ж "соціалістичний" ворог українського-трудоного народу, забуде свій намір якось стягти з Радянського Уряду якісь копійки, бувши позбавленим усіх прав. Понад те я міг ду-

мати, що Винниченко ще не дійшов до того, щоб хоч трохи співчутливо поставитися до пахучого вчинку Черкасенка і Ко, чому я міг визнати вже й зайвим колоти йому очі натяком Наркомосвіти. Між іншим я так і зробив, згадавши приказку про лежачого. Але події довели, що я помилювався. Виявляється, що і в виру "державно-національного" значіння роботи в справі організації "єдиного соціалістичного фронту" проти українських робітників і селян "товариш" Винниченко не забуває й за копійки. Не дивлячись моє відповіді, він шле "універсал" Повноваженому Послові У.С.Р.Р. у Німеччині, де між іншим пише:

"Мне крайне нежелательно обращаться за содействием к германской судебной власти, но если и Ваше отношение к моему письму будет таким же, как отношение "Украинского Государственного издательства", к моему заявлению, что я буду вынужден этим к не приятным, как для меня, так, думаю, и для Вашего правительства, я морам защиты своего труда и авторских прав".

Тепер спитаємо себе: де-ж різниця між Черкасенком і Винниченком? Один — коліс "український комуніст" з "Нової Доби" — просто йде в установа буржуазної держави і створює акт інтервенції на подоби Вранглія (хоч той воює з дорослими, а цей — з дітьми), а другий, упираючись та огинаючись ("нежелательно", "неприятно"), теж хоче ступити на ту-ж стежку, дарма, що й досі вважає себе за ватажка "української комуністичної партії". Біда з тими доморобними "комуністами".

На цім можна було б і закінчити. Але є ще один пункт. Коли пригода з Винниченком є більш гумористичного характеру, то цього не можна сказати про отвертий злочин Черкасенка перед українською культурою. Як не як, а Черкасенко затримав у Німеччині не більше як 100,000 книжок. І це як цілком слушно зауважив і Наркомосвіти, дуже характерно для "культурних" верхків української... напівінтелігенції, скажемо ми. На словах вони готові й голову скласти за "рідну неньку", а на ділі тільки думають, як би нагидити її синам, що не хотіли збухатися цих прикарщиків русько-франко-польсько-румунсько-німецької і т. д. буржуазії та виперли їх "з повагою" поза свої кордони.

Звичайно, шкода від негідного вчинку п. Черкасенка — велика, але не непоправна. Хоч і як іще довод Черкасенко тримати в Німеччині наркомосвітанську читанку, а черкасенки з благоговієнням Винниченка саботуватимуть створення масової української школи на Україні, — справа їхня однакові пропала. Адже того не сховаєш, що большевицький режим на Україні, ледви очунившись від інтервенції і голоду, тепер з особливою увагою поставився до національного питання на Україні. А большевики — народ упертий, свого завжди дїпнуть. Сказали — "українська культура" — і буде вона, буде наперекір усім підступам згаданого вище української напівінтелігенції: самі зроблять її, витворивши її використавши справжню й масову інтелігенцію з природного жерела культури наших часів — пролетаріату.

Ев. Касяненко.

ВІПНЯ МІЖ ПОПАМИ.

Находять відомості з бо- гатых місць Полтавщини про бешкети та бійки, що відбуваються по церквах між попами автокефальною, живою та тихонівської церкви. Недавно в Миргороді, після кількох годин бійки — перемагли автокефалисти. Вони захопили церкву, розгромили будинок місцевого попа тихонівця та побили кількох прихильників старої церкви до крові.

НОВИЙ АДМІНІСТРАЦІЙНИЙ ПОДІЛ ПОЛЬЩІ.

Комісія адміністраційної реформи ухвалила багато внесків, що торкаються адміністраційного поділу Польщі. Після цих внесків, між іншим, Любомльський повіт мавби відпасти від Волинського воєводства і перейти в склад воєводства Люблінського. Повіти: Сарни і Камень-Коширськ мали б бути виключені з воєводства Польського і прилучені до воєводства Волинського. До воєводства Польського мали б перейти з воєв. Новгородського повіти: Новгородок, Станіслав, Барановичі, Несвіж, Стовпці, частина волостей повіту Володимирського. По думці комісії повисші зміни повинні бути перепроваджені не раніше, як 1-го січня 1924 р. В основу того поділу комісія взяла ріжні важні причини, з яких для нас має найбільшу вагу слідуєча: призначення потреб військових, політичних і економічних. Визьмімо повіт Любомль. Чисто український повіт прилучається до воєводства, в якому не признається жадної іншої національності, як тільки польську. Судьба Любомля мусіла б зрівнятися з судьбою Холмщини: ні одної української школи, церкви, позамікані, "любомльський" не український, а "русинський" а то просто невизначений польський. Наше Подієся розводнюють кількома повітами зовсім неукраїнськими, себто остаточно збити з пантелику наших темних політуків, зробити з них не то Українців, не то Русинів, не то Білорусів і остаточно зі школи випустити їх Поляками. Ми знаємо, як і для чого між іншим робляться адміністраційні "поділи". Ми бачили такі поділи — виборних округів вже й у нас підчас виборів до Союму, Все це зміряє лиш до того, щоб обмежувати наші права, або утруднювати нам можливість з них користа-

ти. Останній проєктований поділ має на меті не що інше, як збільшити польський "стан posiadania".

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Товариші Фармери! Західний Округний Комітет і Укр. Роб. Дім в Едмонтоні рішили вислати до поблизьких місцевостей, де є Фармерські Доми і по місцях Театральний Кружок з представленими і концертами.

Хто любить штуку і науку, той певно прийде на представлення і концерт Театрального Кружка, щоб хоч раз забути про свої щоденні турботи і при милозвучних мелодіях бодай думкою поплинути в свої рідні та милі сторони, де соловейки щебетуть, де в садках пчілки бреньять, де потічок журчить, де нас все рідне окружало.

Діточа Школа при Укр. Роб. Домі, котра пишаєсь серб слухачів своєю оркестрою та милими дітими голосочками, буде брати участь в цих концертах.

Слідить за оголошеннями, а коли появляється оголошення, то в означений день хай кождий з Вас прибуде на це підприємство.

Дітей пускаєсь безплатно, щобони вони мали нагоду побачити і почути своїх маленьких товаришів і товаришок.

З товаришским привітом, Заряд ЗОК і УРД.

в Едмонтоні.

(Печатка.)

ЮШКУЮ Сема Шубаого з села Холмичів, повіт Гусятин, Галичина. Перебуває десь в Канаді. Пошукує його в нашій справі дочка Михайла Федака. Хто знає би його адресу або він сам хай оголошить до мене на адресу:

W. Fedak
Box 14
Espanola, Ont.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!
Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кождого свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДАХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібною друку в самих питаннях і відповідях. Неодні робітничі, що читав вже матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг всего зрозуміти, має тепер спромому вирівнати незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ринних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення і гроші посилайте на адресу:
UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.
WINNIPEG, — — MANTOBA, — — CANADA.

НОВА КНИЖКА! -- НОВА КНИЖКА!

Що тільки появилася з друку і продается дуже цінна книжка для кождого робітника і робітничі п. н.

КАРЛ МАРКС
"ПОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТЬ."
Написав Ю. Стеклов.

Книжка вийшла накладом "Космоса" в Берліні, під редакцією Е. Касяненка. Надрукована в малім вигіднім форматі, на книжковій папері і об'ємом 110 сторін друку. Поділена на такі розділи: 1. Роки підготовки. — 2. Вироблення нового світогляду. — 3. Революція 1848—49 року. — 4. Період реакції. — 5. Інтернаціонал. — 6. Спрямлені соціалістичному рухові в поодиноких краях. — 7. Дешо про особисте Марксове життя. — 8. Значіння Маркса в науці.

Ціна тільки 25 центів.
Замовлення посилайте на адресу:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts. — — Winnipeg, Man.

